Koolu galtoonnii fi baqattoonni Sana'atti galmaa'an amma **Biiroo Dhimma Baqattootaa** Sana'atti argamutti sanadoota isaanii haala idilee ta'een haaromsuu ni danda'u. Sanada koolugaltummaa/baqattummaa yeroo isaa eeggate qabachuun akka koolugalaa ykn baqataa Yaman keessatti eegumsa keetiif barbaachisaadha, akkasumas **tajaajiloota** UNHCR fi aangawootni biyyaalessaa kennan akka **argattu** haala siif mijeessa.

Oktoobera 15 bara 2023 booda, UNHCR namoota dhuunfaa sanadoota yeroon isaanii darbe qabaniif tajaajiloota kennuu hin danda'u. Namoonni guyyaa kana booda UNHCR ykn michoota ishetti dhiyaatan jalqaba sanadoota isaanii Biiroo Dhimma Baqattootaatti haaromsuu qabu, gargaarsa argachuu isaaniitiin duratti.

Wiirtuu Galmee Biiroo Dhimma Baqattootaa, Mooraa Abbaa Taayitaa Immigireeshinii, Paaspoortii fi Sabummaa, Aanaa Sabeen,
Daandii Kawlaan, Magaalaa Sana'a, Yaman

Gargaarsa fi tajaajilootni HUNDI KAFFALTII TOKKO MALEE DHA.

Amala gadhee gabaasuuf, maaloo kanneen armaan gadii qunnami:

- Sarara Bilbila Eegumsa UNHCR: +967 712 225 038
- Imeelii Eegumsa UNHCR: yemsaprt@unhcr.org
- Waajjira Inispeektaraa Waliigalaa: inspector@unhcr.org

UNHCR
The UN Refugee Agency

SANA'A - YEMEN KEESSATTI KOOLUGALTOOTA FI BAQATTOOTA GALMAAWAN SANADOOTAA FI TAJAAJILOOTA ARGACHUU

UNHCR
The UN Refugee Agency

Sanada koo kallattiin UNHCR irraa haaromsuun filadha. Akkamittan kana gochuu danda'a?
UNHCR Yaman keessatti sanadoota koolu-galtummaa/baqattummaa hin kennu akkasumas hin haaromsu. UNHCR koolu galtoonni fi baqattoonni hundi Biiroo Dhimma Baqattootaatti dhiyaatanii sanadoota isaanii akka haaromsan cimsee jajjabeessa. **Oktoobera 15 bara 2023** booda ragaa koolugaltummaa/baqattummaa yeroon isaa darbe yoo qabaatte, tajaajila fi gargaarsa argachuu hin dandeessu.

Tajaajilli addaan cituun tajaajila eegumsa fayyaa argachuu koo irratti dhiibbaa qabaa laata?
Tajaajilli namoota dhuunfaa sanadoonni yeroon isaanii darbe **Oktoobera 15 bara 2023** booda addaan cituun kun tajaajila UNHCR fi michoota isheetiin kennamu hunda kan ilaallatudha.

Biiroon Dhimma Baqattootaa sanada koo yoo haaromse, qubsumaaf niin dhihaadha?
Sanada kee fi kan maatii keetii haaromsuun qubsumaaf mirga siif hin kennu. Qubsumni mirga miti. Iddoowwan qubsumaa waggaa waggaan argaman baay'ee xiqqaa waan ta'aniif, qubsumni yoomiyyuu kan argamuu danda'u ummata baqattootaa keessaa harka baay'ee xiqqaa tahe qofaafi. Tajaajila fi gargaarsa UNHCR fi michoota isheetiin kennamu argachuu akka dandeessan mirkaneessuuf atii fi maatiin kee sanadoota keessan haaromsuun barbaachisaa dha.

Waraqaa eenyummaa koo haaromsuuf gara Biiroo Dhimma Baqattootaa deemuu hin danda'u. UNHCR baasii geejjibaa na gargaaruu danda'aa laata?
UNHCR baasii geejjibaa dhuunfaa, ykn baasii biroo kan adeemsa haaromsa sanadootaa wajjin walqabatu kamiyyuu deebisuuf humna hin qabu.

Adeemsi sanada koolugaltummaa/baqattummaa koo haaromsuu maal fakaata?
Sanada koolu galtummaa/baqattummaa kee haaromsuuf qaamaan waajjira Biiroo Dhimma Baqattootaa dhaqu sirra jiraata akkasumas sanada koolugaltummaa/baqattummaa kee isa jalqabaa (kan yeroon isaa darbe) fiduu si barbaachisa. Miseensonni maatii keetii martinuu si waliin deemuu qabu. Miseensonni maatii keetii hundi sanadoota isaanii qabatanii qaamaan achitti argamuun barbaachisaadha.

Yoo ijoollee qabaatte, ragaa dhaloota isaaniis, fi/ykn sanadoota eenyummaa biroo kan maatii kamiyyuu, kan akka paaspoortii yeroon isaa darbe fiduu qabda.

Yeroo sanatti unka lama siif kennama:

- **Unka Eenyummaa:** Jaarsa Naannoo kee fi buufata poolisii mana jireenyaa keetitti dhihoo jiruun guutamuu qabu, eenyummaa kee mirkaneessuuf;
- **Unka Qorannoo Yaalii:** unkaan kun siif kennama, ergasii, gara Laaboraatoorii Fayyaa Hawaasaa Giddugaleessa Biyyaalessaatti ergamta akka qorannoo dhiigaa dirqama ta'e taasistuuf. Unkaan bu'aa qormaataatiin guutama akkasumas Laaboraatoorii Fayyaa Hawaasaa Giddugaleessa Biyyaalessaatiin chaappaa godhama. Qorannoon fayyaa sanadoota haaromsuuf barbaachisaa ta'ee fi Laaboraatoorii Fayyaa Hawaasaa Giddugaleessa Biyyaalessaa keessatti raawwatamu kamiyyuu kaffaltii malee akka ta'e hubadhu.

Erga unkaalee kana xumurte booda, unkaalee kana Biiroo Dhimma Baqattootaatti dhiyeessu qabda. Ergasii, Biiroon Dhimma Baqattootaa yeroo haaromsa sanada kee mirkaneessuuf waraqaa beellama siif laata.

Sanada koolu galtummaa/baqattummaa koo bachiiseera. Akkamittan bakka bu'aa isaa argachuu danda'a?
Sanadni kee yoo bade, sanada bakka bu'u Biiroo Dhimma Baqattootaa gaafachuu ni dandeetta. Sanadni bakka bu'aa akka sii kennamuuf, jalqaba:

- Gaazexaa biyya keessaa irratti beeksisa baasuu qabda, akka waraqaan eenyummaa kee akka sirra bade mirkaneessituuf;
- Buufata poolisii mana jireenyaa keetitti dhihoo jiru dhaquun waraqaa eenyummaa kee akka bachiifte itti gabaasuu sirra jiraata, akkasumas waraqaa eenyummaa kee akka bachiiste gabaasuu kee kan mirkaneessu beeksisa poolisii buufata poolisii gaafachuu qabda.

Tarkaanfiiwwan lamaan kun erga xumuramaniin booda, sanada bakka bu'aa gaafachuuf Biiroo Dhimma Baqattootaatti dhiyaachuu ni dandeetta, sanadoota walqabatan (koppii beeksisa gaazexaa fi beeksisa poolisii), of wajji fiduu kee mirkaneessuu sirra jiraata. Maaloo sanada kee kan bachiifte dogoggoraan akka namni biroo itti hin fayyadamneef UNHCR illee akka sanada kee bachiiste beeksisuu kee mirkaneessi.

Qaama miidhamummaa/haala fayyaa sochii koo irratti dhiibbaa geessisu waanan qabuuf haaromsaaf waajjira Biiroo Dhimma Baqattootaatti dhiyaachuu hin danda'u. Akkamittan sanada koolugaltummaa/baqattummaa koo haaromsuu danda'a?
Biiroo Dhimma Baqattootaa dhaquu ilaalchisee, namoota dhuunfaa rakkina qabatamaa kan umurii, sochii, ykn hanqina qabatamaa kan biraatiin walqabatee qabu, haala isaanii ibsuuf karaa Mala Komii fi Duub-deebii UNHCR qunnamuu qabu. Yeroo tokko tokko UNHCR Biiroo Dhimma Baqattootaa waliin qunnamtii uumuun daawwannaa manaa haala mijeessuu kan danda'u yoo ta'u, yeroo tokko tokko ammoo UNHCR shariikni isaa namni dhuunfaa dhimmi ilaallatu galmaa'uuf Biiroo Dhimma Baqattootaatti akka argamu akka deeggaru gaafachuu ni danda'a.

Biiroon Dhimma Baqattootaa waraqaa rifaralaa naaf kenne ture. Sanada koolu galtummaa/baqattummaa argachuu nan danda'a laata?
Adeemsi bakka bu'aa waraqaalee rifaralaa koolu galtootaaf/baqattootaaf kennanii turan itti fufee jira. Namoonni dhuunfaa haala kana keessa jiran waraqaa rifaraalaa isaanii sanada koolu galtummaa/baqattummaa amma hiramaa jiruun akka bakka buusataniif Biiroo Dhimma Baqattootaatti dhiyaatanii akka gaafatan jajjabeeffaman.

Kanaan dura hayyama jireenyaa iyyadheera, amma garuu kaffaltii hayyama jireenyaa koo haaromsuuf kaffaluu hin danda'u. Haa ta'u malee, waraqaa eenyummaa koolu galtummaa/baqattummaa haaromsuuf Biiroo Dhimma Baqattootaa yeroon deemu, sanada koolugaltummaa koo haaromsuuf haal-duree ta'ee kaffaltii kana akkan kaffalu na gaafatan? Kaffaltii kaffaluuf humna hin qabu, maal gochuu qaba?
UNHCR haala namoota dhuunfaa kaffaltii jireenyaa kuufamaa qaban ilaalchisee Biiroo Dhimma Baqattootaa waliin mari'achuu, fi furmaata akka argatan leellisuu itti fufeera. Haa ta'u malee yeroo ammaa dhimmoota kana furuu hin dandeenye.

Sanada koo haaromse, garuu sanada naaf kennan irra dogongorri jira. Kun akka sirreeffamu gaafachuu nan danda'aa laata?
Eeyyee, dogongorri ykn dogongorri qubee sanada bahe irra yoo jiraate, gara Biiroo Dhimma Baqattootaatti deebi'uun kun akka sirraawu gaafachuu qabdu. Sanada odeeffannoo sirrii ta'e qabu qabattee Biiroo Dhimma Baqattoottaa dhaquun barbaachisaa dha, akka Biiroon Dhimma Baqattootaa yeroo sirreeffama raawwatu kana eeruu dandahuuf.